

TALOUSARVIOALOITE 242/2014 vp

Kaivoskunnille kohdennettavan louhintamaksun tai veron käyttöönotto

Eduskunnalle

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä teki vuonna 2010 seuraavan sisältöisen rinnakkaislakialoitteen (LA 120/2010 vp), kun kaivoslakia käsiteltiin eduskunnassa:

"Tämä on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle kaivoslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 273/2009 vp). Hallituksen kaivoslakiesityksen perusteluissa tuodaan esille tarve lisätä kuntien vaikutusmahdollisuuksia kaivostoimintaa koskevassa päätöksenteossa.

Malminetsinnästä ja kaivoksen perustamisesta kyseessä olevan alueen kiinteistönomistajille aiheutuvien menetysten korvaamiseksi lakiin esitetään malminetsintäluvan haltijalle velvollisuutta suorittaa vuotuista malminetsintäkorvausta sekä kaivosluvan haltijalle velvollisuutta suorittaa louhintakorvausta ja sivutuotekorvausta kiinteistönomistajalle. Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan ole lainkaan huomioitu malminetsinnästä ja kaivoksen perustamisesta johtuvista lupaprosesseista kunnille aiheutuvia huomattavia lisätoita ja niistä seuraavia kustannuksia. Hallituksen esitys kaivoslaiksi ei sisällä määräyksiä korvauksista sille kunnalle, jonka alueella malminetsintää suoritetaan ja jonka alueelta kaivoslupaa anotaan. Lisäksi hallitus esittää, että valtiolle nykylain mukaan maksetusta vuotuisesta valtausmaksusta luovutaan.

Kunnalle lupaprosesseista aiheutuvia töitä ovat mm. asiakirjojen näytteillä pitäminen, kaavalliset tarkastukset, kunnan lausuntojen valmistelu, päätösten perustelu ja päätöksenteko. Lisäk-

si kuntaa työllistää lausuntojen valmistelu ja antaminen ristiriitatilanteissa ja oikeusprosesseissa. Kunnan on myös tarkasti valvottava, ettei kenenkään oikeutta loukata. Malminetsintä johtaa harvoin varsinaiseen kaivostoimintaan. Jos malminetsintä kuitenkin johtaa kaivosluvan hakemiseen, tuo sekin kunnille runsaasti lisätyötä. Mikäli joku alue tai kunta osoittautuu kiinnostavaksi etsintäkohteeksi, voi kunnalla olla käsittelyssä yhtä aikaa useita eri asteella olevia prosesseja, kuten sadoittain malminetsintälupahakemuksia ja useita YVA-prosesseja.

Näiden asioiden hoidosta ei missään lainsäädännössä ole määrätty maksettavaksi korvausta kunnille.

Myös kunnan, jonka alueella malminetsintää suoritetaan, tulee jatkossa saada korvaus sille koituvista kustannuksista. Lakialoitteessa esitän 99 §:ään lisättäväksi 3 momentin, jonka nojalla malminetsintäluvan haltijan on kiinteistön omistajalle maksettavan malminetsintäkorvauksen lisäksi maksettava malminetsintäalueen kunnalle tai kunnille malminetsintäkorvausta 10 %:n osuus siitä, mitä kiinteistönomistajalle on tämän lain mukaan malminetsintäkorvausta maksettava. Lisäksi esitän 100 §:ään lisättäväksi 3 momentin, jonka nojalla kaivosluvan haltijan on kiinteistön omistajalle maksettavan louhintakorvauksen lisäksi maksettava kaivosalueen kunnalle tai kunnille 10 %:n osuus siitä, mitä kiinteistön omistajalle on tämän lain mukaan louhintakorvausta maksettava."

Myöhempi kokemus on osoittanut, että louhintamaksun käyttöönotto on hyvin perusteltua.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2015 talousarvioon luvun 32.30 perusteluihin maininnan, että työ- ja elinkei-

noministeriö aloittaa vuoden 2015 aikana valmistelutyön kaivoslain muuttamiseksi siten, että kaivosyhtiöt joutuvat maksamaan kaivoksen sijaintikunnalle tai -kunnille louhintamaksun tai veron louhintavolyyminsa tai tuloksensa perusteella.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Markus Mustajärvi /vr